

Brüssel, 6. mai 2019
(OR. en)

8653/19

EDUC 214
SOC 321

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Nõukogu maikuu istungil (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused) toimuva poliitilise mõttevahetuse ettevalmistamine teemal 'Euroopa tuleviku rajamine: hariduse panus sotsiaalse sidususe tugevdamisse' – <i>Poliitiline mõttevahetus</i> (<i>Avalik mõttevahetus vastavalt nõukogu kodukorra artikli 8 lõikele 2</i>) (<i>eesistujariigi ettepanekul</i>)

Eesistujariik koostas pärast hariduskomiteega konsulteerimist käesolevale märkusele lisatud aruteludokumendi, mis esitatakse alusena 22.-23. mai 2019. aasta nõukogu istungil (haridus, noored, kultuur ja sport) toimuva poliitilisele mõttevahetusele.

Euroopa tuleviku rajamine: hariduse ja koolituse panus sotsiaalse sidususe tugevdamisse***Eesistujariigi aruteludokument***

14. novembril 2017 Rootsis Göteborgis toimunud sotsiaaltippkohtumine oli pühendatud hariduse ja kultuuri rollile. Sel puhul esitas komisjon Euroopa haridusruumi visiooni 2025. aastaks. Sellega seoses tunnistati Euroopa Ülemkogu 14. detsembri 2017. aasta järeldustes¹, et haridus ja kultuur on „*kaasava ja sidusa ühiskonna ehitamiseks ja meie konkurentsivõime säilitamiseks võtmetähtsusega*“. Samas kutsus Euroopa Ülemkogu komisjoni, nõukogu ja liikmesriike üles analüüsima võimalikke meetmeid, millega käsitletakse „*vajadust võtta hariduse ja koolituse suhtes kaasav, elukestval õppel põhinev ning innovatsioonist juhinduv lähenemisviis*“. Järelmeetmetena on komisjon esitanud kaks hariduspaketti, millega on kehtestatud Euroopa haridusruumi peamised suunad.

Nõukogu võttis endale juhtrolli selles valdkonnas ning võttis 22. mail 2018 vastu järeldused² Euroopa haridusruumi visiooni suunas liikumise kohta. Järeldustes tuletati meelde hariduse sotsiaalset mõõdet ning rõhutati Euroopa sotsiaalõiguste samba esimest põhimõtet, mille kohaselt on igaühel õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvale õppele, et omandada ja säilitada oskuseid, mis võimaldavad täisväärtuslikku osalemist ühiskonnaelus ja edukaid üleminekuid tööturul.

¹ Dok EUCO 19/1/18 REV 1.

² ELT C 195, 7.6.2018, lk 7.

Seejärel rõhutas nõukogu, et haridusel ja kultuuril on väga oluline roll eurooplaste liitmisel ning et nad on olulised inimeste tuleviku ja kogu Euroopa Liidu jaoks. Nõukogu kutsus liikmesriike üles jätkama arutelusid Euroopa haridusruumi ühise visiooni üle ning selle seotuse üle 2020. aastale järgneva hariduse ja koolituse valdkonna koostöö strateegilise raamistikuga, rõhutades et praegune raamistik (HK 2020) on osutunud väärtuslikuks aluseks, et määrata kindlaks ühised prioriteedid ning toetada liikmesriike oma haridus- ja koolitussüsteemide kaasajastamisel.

Ka komisjoni teatises „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“³, milles esitatakse nägemus Euroopa haridusruumist, rõhutatakse samuti, et haridusel ja kultuuril on võtmetähtsusega roll ning et nad on parimad vahendid meie Euroopa identiteedi tugevdamiseks ja parema arusaamise saavutamiseks sellest, mida tähendab olla eurooplane. Meie traditsioonid, ajalugu ja kultuuripärand, mis on meie kui tsivilisatsiooni põhiolemus, on tugev alus, millele peaksime liiduna tuginema. Üksteise paremini tundma õppimine, seistes samal ajal üheskoos demokraatia ja solidaarsuse põhimõtetele tuginedes, aitab meil luua Euroopas kestliku ja turvalise tuleviku.

Haridus- ja koolitusasutused on ühiskonna, kogukonna ja perekonna kohtumispaikadeks. Euroopa haridus- ja koolitusekspertide rühm (mille ülesandeks oli toetada 2020. aasta järgse strateegilise raamistiku ettevalmistamist koostööks hariduse ja koolituse valdkonnas) rõhutas kaasatust ja kodakondsust käsitlevas töös koolide rolli kogukonna ruumidena, mis toimivad ühenduspunktidenä eri kogukondade ja teenuste vahel, nagu tervishoid ja heaolu.

³ COM(2017) 673 final.

Eespool nimetatud aruandes tunnistati ka sallivuse ja kaasamise väärtust kodanikuhariduse kontekstis, eelkõige populistlike ja äärmuslike maailmavaadete vastu võitlemise seisukohast. 1. ja 2. aprillil Timișoaras toimunud kohtumisel arutasid koolide peadirektorid teemal „koolide avamine Euroopale“, et see on suur võimalus meile kõigile – otsusetegijatele, õpetajatele ja koolijuhtidele – anda oma panus liidu tulevikku, tagades et meie haridussüsteemide keskmes on jätkuvalt ELi väärtused ja demokraatia põhimõtted. Osalejad rõhutasid õpetamistavade, osaluspõhise õpikeskkonna ja demokraatlike otsustusprotsesside tähtsust koolides. Ka Euroopa ülikoolide algatus, mis on Euroopa haridusruumi oluline osa ja Euroopa kõrghariduse jaoks pöördelise tähtsusega, on rajatud tugevale tipptaseme ja kaasatuse kombinatsioonile nii geograafilises kui ka sotsiaalses mõttes, edendades samal ajal ka ELi identiteeti.

Nõukogu soovitusel, milles käsitletakse ühiste väärtuste, kaasava hariduse ja õpetamise Euroopa mõõtme edendamist,⁴ rõhutatakse vajadust „tõhustada Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud ühiste väärtuste jagamist alates varasest east ning iga tasandi ja igat liiki hariduses ja koolituses elukestvas perspektiivis, et tugevdada sotsiaalset sidusust ning positiivset ja kaasavat kohalikku, piirkondlikku ja liidu tasandi ühtekuuluvustunnet“. Soovitusel on öeldud, et kaasava hariduse edendamine kõikide õppijate jaoks on saavutatav eelkõige järgmiselt: „kaasates kõik õppijad kvaliteetsesse haridusse alates varasest lapsest ja kogu eluea jooksul; pakkudes kõikide õppijate konkreetsetele vajadustele vastavat tuge, sealhulgas pidades silmas ebasoodsa sotsiaal-majandusliku taustaga, sisserändaja taustaga, erivajadustega ja kõige andekamate õpilaste vajadusi; muutes ülemineku ühelt haridusteelt teisele lihtsamaks ning võimaldades pakkuda asjakohast haridus- ja karjäärinõustamist“.

⁴ ELT C 195, 7.6.2018, lk 1.

Bulgaaria ja Austria eesistumise ajal võttis nõukogu vastu soovitus, milles käsitletakse ühiste väärtuste, kaasava hariduse ja õpetamise Euroopa mõõtme edendamist, nõukogu järeldused Euroopa haridusruumi visiooni suunas liikumise kohta ning soovitus, mis käsitleb kõrgharidus- ja keskhariduskvalifikatsioonide, sama astme õppekvalifikatsioonide ning välismaal veedetud õppeaja tulemuste automaatse vastastikuse tunnustamise edendamist.

Nõukogu soovitustes tervikliku lähenemisviisi kohta keelte õpetamises ja õppimises ning kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiustüsteemide kohta, mis on lisatud kõnealuse nõukogu istungi päevakorda nõukogule vastuvõtmiseks pärast täpselt aasta möödumist Euroopa Komisjoni ettepanekute esitamisest, antakse konkreetseid juhiseid kaasava õpikeskkonna ja õpitulemuste edendamise kohta.

Eeltoodut arvesse võttes palutakse ministritel arutada Euroopa haridusruumi arengu üle 2025. aastaks, eelkõige seoses sotsiaalse sidususe tugevdamisega. Sellega seoses esitatakse järgmised suunavad küsimused:

Küsimused

- 1. Millised on vajalikud edasised sammud Euroopa haridus- ja koolituselases koostöös, et saavutada eesmärk luua 2025. aastaks Euroopa haridusruum?*
- 2. Millised on teie riigi kõige edukamad projektid või tavad, mis edendavad ühistel väärtustel põhinevat õpikeskkonda ja sotsiaalse sidususe tugevdamist? Kuidas saab Euroopa tasandil tehtav haridus- ja koolituselane koostöö tugevdada sellist õpikeskkonda igas vanuses õppijate hulgas?*